

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

UKA2024/53-127

23.10.24

Edvard Nielsen Aronsen

Namminersorlutik Oqartussat, Kommunillu sanaartugassanut aningaasartuutissaanninngaaniit ukiumut 1 %-mik, pisortat sanaartugassaataannut immikkut toqqakanut kusassaanermut aningaasaliissuteqartalernissaq, kusassaanermilu eqqumiitsuliortunik suleqateqartalernissaq pillugu Naalakkersuisut inatsimmik suliaqaqqullugit peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Sanaartugassani kusassaanermi sanaartukkap silataata, iluatungaatalu kusassarneqartarnissaat matumani pineqarpoq.

(Inatsisartunut ilaasortaq, Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit)

Inissiani pisorta qarfiusuni Namminersorlutik Oqartussat Kommuunillu sumiiffimmi kalaallit eqqumiitsuliaannik kusassarneqartartussaaterlugit pisussaaffeqalernissaat pillugu Naalakkersuisut eqqumiitsuliornermik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaata allanngorteqqullugu peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut)

Oqaaseqaat:

Inuit Ataqatigiit kissaatigaat piorsarsimassutsikkut ingerlaneq nunatsinnilu eqqumiitsulioraatsit assigiinngitsut nukittorsarneqassasut, inuiaqatigiinnut aammalu ataatsimoornermut pissarsiaqaataasumik iluaqutaasumillu ineriartorsinnaaqullugit. Eqqumiitsuliorneq piorsarsimassuserlu pisuussutitut

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

naleqarneruleritsisutut isigaavut, nammineq kinaassuseqarnitsinnik paasinnittariaasitsinnut pingaaruteqarluinnartoq, inuiattut ataatsimoornerunissatsinnut nukittorsaaqataasoq. Inuiaqatigiit kalaallit Inunnit issittormiunit kingoqqisuupput taamalu issittormiutut kinaassuserput sernissugaraarput. Kinaassutsitta nukittorsartuarnissaa sulissutigaarput aamma nunarsuarmioqatitta akornanni.

Nunatsinni assassornikkut kusanartuliortortagut atorluassagutsigit pikkoriffii aallaavigalugit suliaqarsinnaanissaannut periarfissanik annertusaasariaqarnerput Inuit Ataqatigiinniit avaqqunneqarsinnaanngitsutut isumaqarfigaarput. Uani siunnersuutigineqartumi qularutiginngilarput sanaartugassaajumaartuni kusanartuliortartut piginnaanerisa atorluarneqarnerisigut sanaartukkanik isigiuminarsaaneq aamma sanaartukkat paarilluarneqarnerulersinnaanerannut aqutissatsialaasoq, aammalu sanaartugaajumaartut kusassarneqarnerat uatsinnut tulluusimaarutinngortussaasoq.

Siunnersuuteqartup assersuutigaa Savalimmiuni assassornikkut kusanartuliortartut sanaartukkani atorluarneqarnerat nunami tassani anersaakkut pisuujunerulernerannik aammalu kusanartuliortortaqarnerminnik pisuujunerulernerannik kinguneqarsimasoq tassami oqaluttuarisaanertik, oqaluttuaatitik ilami piorsarsimassusertik taamaaliornermikkut kusanartumik nittarsaammassuk. Qularutiginngilara taamatut suliaqartitsisarneq Savalimmiormiut tulluusimaarutigissaqingat, tulluusimaarutigiinnarnagulu aamma assassorluni kusanartuliortortaminnut inuussutissarsiorneq eqqarsaatigalugu isertitaasigut iluaqusiivigisimassaqingat. Taava sooq nunatsinni oqaluttuarisaanitsinnut, oqaluttuaatitsinnut piorsarsimassutsitsinnullu nittarsaanermi periuseq taanna atorluarsinnaassanngilarput ?

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Immaqa apeqqutigineqarsinnaavoq ilumut sanaartukkat tamaasa taamatut periuseqarfigissanerigut. Siunnersuuteqartummi siunnersuummini saqqummiussaa sanaartukkap nalingata 1 %-iata kusassaanermut atorineqartussanngorluni immikkoortinneqartalernissaa assigiinngitsunik isummorsorfigineqarsinnaavoq. Tamanna aamma kommunini nalilersorneqartussaasoq ersereerpoq sanaartukkat ilai kommuninit tamakkiisumik akilerneqarlutillu ingerlanneqartarmata taamatuttaarlu aamma nalilersorneqarsinnaalluni Namminersorlutik Oqartussani sanaartukkat tamarmik taamatut periuseqarfigineqassanersut. Qularutissaanngitsorli ataasiuvoq tassa sanaartukkat ilai kusassarneqarnissaminut tulluarsinnaammata aammalu ilaqassallutik immaqa killormoortunik.

Soorlu siunnersuuteqartup nammineerluni aningaasanut inatsit 2024-imoortoq naapertorlugu sanaartugassanut 2024-mi Namminersorlutik Oqartussat Kulturikkut, ilinniartitaanikkut, isumaginninnikkut, peqqinnissaqarnikkut aammalu inissialiornermut sanaartugassanut 359 mio.kr.-nik aningaasaliissuteqartoqarsimanera aallaavittut taagaa. (Takuuk aningaasanut inatsit 2024-meersoq). Taakkunannga 1%, 3.5 mio. kr.-nik annertussuseqarpoq. Ukiullu tamaasa sanaartornermut aningaasaliissutit nikerartarmata kusassaanermut aningaasaliissutaajumaartartussat nikerarsinnaanerit takuneqarsinnaareerpoq. Kisiannili sanaartukkanik kusassaasinnaaneq annaasaqaatit Inuit Ataqatigiinniit taasinnaanngilarput, paarlattuanik inuiattut tanngassimaaruteqarnermik, assassorluni kusanartuliortartut atorluarneqarnerulersinnaanerannik, oqaluttuaatitta assiliannngorlugit nittarsaannerannik anersaakkullu pisuunnguutigisinnaasatsinnik alloriaateqarnertut pitsaasutut isigivarput.

Taamatut oqaaseqarluta immikkoortoq 53 pillugu qulaajangassat arlaqarmata siunnersuut sanaartornermut ataatsimiisitaliamut ingelateqqipparput ataatsimiisitaliarlu sulilluarnissaanik kissaallugu.

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

Immikkoortoq 127-imullu pigutta siunnersuuteqartup siunertaa qulaani pineqartumut assingusinnaangaluaq Eqqumiitsuliornermik ingerlatsineq pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 11, 6. juni 2016-imeersoq allannguuteqarluni, Inatsisartut inatsisaat nr. 25, 28. november 2019-imeersoq aamma Inatsisartut inatsisaat nr. 33, 13. juni 2023-mersooq § 9-mi immikkoortoq 1 aamma § 10-mi immikkoortoq 1 aallaavigalugit takusinnaavarput Naalakkersuisut kommunalbestyrelse-lu inatsimmi periarfissaqartut eqqumiitsulianik pisinissaminnut siunnersuuteqartup siunnersuuteqarnermini siunertaanut.

Siunnersuutigineqartut marluusut aammalu naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat tamarmik soqutiginaateqarput, tamanna tunngavingalugu ataatsimiititaliamut susassaqartumut aappassaaneerineqartinnagit suliarineqassasut innersuupparput.